

Několik málo slov k odškodňování bolestného, ztížení společenského uplatnění a imateriální újmy

*Loyka S.¹, Dobiáš M.¹, Adamus K.²,
Freiwald J.¹, Duda M.¹,*

¹LF UP v Olomouci

²www.advokati-karvina.cz

MOTTO

„Není nic jednoduššího než podat trestní oznámení na lékaře“.

Porovnání minulé a současné právní úpravy

- Opakovaně na mnoha přednáškách byla porovnávána stará a nová právní úprava ohledně odškodňování bolesti, ZSÚ a imateriální újmy (přednášky soudců NS, ČAK, vzdělávacích agentur).

Porovnání minulé a současné právní úpravy

- Na detailní srovnání není časový prostor
- Základní myšlenka – nová právní úprava má být spravedlivější a slušnější, nežli úprava dosavadní (způsobem vyvažujícím plně vytrpěné bolesti.. podle zásad slušnosti)
- Je nový systém **spravedlivější a slušnější** pro konkrétního poškozeného?

Teoreticky ano

- - např. v hodnocení bolestného a ZSU je nová metodika spravedlivější, položkově zohledňuje věci dříve pomíjené
- Imateriální újma – částky nejsou pevně dané

Ale prakticky zatím nevíme :

- Judikáty stále chybí
- - **Jedna věc** je vlastní provedený výpočet u bolestného a ZSU, resp. požadovaná částka ohledně imateriální újmy,
- - **Druhá věc** je reálně vyplacená částka poškozenému
- Soudci rozhodují rozdílně, mají často strach rozhodnout (nemastný neslaný rozsudek, často nepřesvědčivě odůvodněný)

Pojišťovny:

- Se stávají důležitým „hráčem“ v civilních sporech
- Pojišťovny jsou často vedlejšími účastníky civilních řízení na straně žalovaných nemocnic či jiných zdravotnických subjektů (mají přehled o prvostupňových rozsudcích)
- (pojišťoven je asi 20, a z nich ochotných komplexně pojistit zdravotnické zařízení maximálně tři)

Pojišťovny:

- Základní úvaha – nabídnout poškozenému „alespoň něco“ (vysoké % poškozených po nabídce skočí a nesoudí se)
- Pokud se ve zbytku soudí, pak platí: „...je třeba přihlížet k zadostiučinění, kterého se poškozenému již dostalo..“
- Pokud je požadovaná částka poškozených příliš vysoká, pojišťovny neposkytnou obvykle nic

Co je důležité pro pojišťovnu?

- Jde-li o mediální případ, pojišťovna se raději vyrovná s poškozeným
- Pokud ne, pak pojišťovna oddaluje – snižuje částky
- Často vzniká paradoxní situace: lékař ví, že pacienta poškodil a sám navrhuje narovnání, pojišťovna však přesto nechce plnit s odkazem na „**lege atis**“ postup, neboť jen „**non lege atis**“ postup je podmínkou plnění pojišťovny

Stále platí:

- V soudním řízení nese poškozený důkazní břemeno o protiprávním jednání a opomenutí škůdce, o vzniku újmy na jeho straně a o příčinné souvislosti mezi tím

Nově :

- Princip absolutní objektivní odpovědnosti (škoda způsobena okolnostmi majícími původ v povaze přístroje) byl defacto opuštěn

Náběh k precedenčnímu systému

- Náběh k precedenčnímu systému
- § 13 NOZ: Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut **obdobně** jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

Ale :

- pro soudce prvního i druhého stupně soudů je obtížné rozhodovat v rámci republiky **předvídatelně a obdobně**, když zatím neexistuje žádná ustálená judikatura Nejvyššího soudu
- Praxe navíc ukazuje, že variabilita případů je téměř nekonečná a nelze ji nikdy zcela vtěsnat do tabulek, vzorců a judikátů

Krédo

- ❖ Zásada krajní nouze.
- ❖ Míra přípustného rizika.
- ❖ Zásada subsidiarity trestní represe - princip „ultima ratio“.
- ❖ Trestně-právní prostředky použít až po pečlivé úvaze.
- ❖ Kvantitativní vymezení - „spodního prahu“ trestnosti.
- ❖ Posuzovaná „ex ante“ nikoliv „ex post“.
- ❖ Vitium artis (fan club).

**„Povolání lékaře je skutečným posláním
s velmi specifickým obsahem,
nebot' život a zdraví jsou
tou nejcennější hodnotou“**

**„Běda pacientovi, přestane-li být lékař
sebevědomě odvážným a začne být
právnicky opatrným“
(prof. Jirásek)**

Závěr

- Zadostiučinění pro poškozeného by mělo být přiměřené, tj. takové, aby nebylo ani likvidační pro škůdce, ani nespravedlivě nízké pro poškozeného

Děkujeme za pozornost

LF UP Olomouc

www.advokati-karvina.cz